STAND DER MAAN.

1 Februarij . . . . . LAATSTE KWARTIER.
8 » . . . . . . NIEUWE MAAN.
16 » . . . . . . EERSTE KWARTIER.
23 » . . . . . . VOLLE MAAN.

WATERGETIJEN.

	Hoog Water.	Laag Water.
1 ZATURDAG . . . . s morg.	11-8	sav. 11-30
2 ZONDAG	—	0-18
3 MAANDAG	0-54	1-31
4 DINGSDAG.	2-8	2-41

SURINAAMSCHE COURANT.

A°. 1834. ZATURDAG, DEN 1sten FEBRUARIJ. N°. 10.

PARAMARIBO.

MILITAIR BUREAU.

Den 31 *January* 1834.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, is op verzoek van de Eerste Luitenant bij de Schutterij van *Paramaribo*, JOHANNES LAMBERTUS GELLÉE, aan denzelve verleend *Eervol* ontslag, uit voormelde betrekking.

De Chef van den Staf,
R. H. ESSER.

ADMINISTRATIVE POLICIE.

De Adsistent ten Burele van den Procureur Generaal der Kolonie *Suriname*, meer bepaaldelijk voor de Administrative Policie, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, herinnert alle Houders of Eigenaren van zoogenaamde lange Wagens en Karren aan hunne gehoudenheid, om deze hunne Voertuigen, krachtens de bestaande Wetsbepalingen (art. 18 der Publicatie van 27 Februarij 29 Maart 1815, in verband met de Publicatie van het voormalig Gemeente Bestuur binnen deze Kolonie de dato 1 Mei 1832), in den loop der maand Februarij dezes Jaars, van *zoodanig merk* te doen voorzien, als aan den Directeur van 's Lands Grond *Boniface* is aangewezen, en welk merk deze, ter gezegde plaatse, des Zaturdags van iedere week, op dezelve Wagens en Karren zal doen stellen.

Paramaribo den 31 *Januarij* 1834.

De Adsistent voornoemd,
J. BROMET.

ADVERTENTIËN.

(5813) Op *HEDEN* Inschrijving ter *Nieuwe Wees-, Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer*, op:

14 Balen heele }
1 Baal gebroken } KOFFIJ.

En 13 Balen CACAO, van de Plantaadje *Tyrol*.

De Kooper zal moeten betalen *f* 1-10 voor de ledige zak.

Paramaribo den 1 *Februarij* 1834.

De Scriba bij de Commissie tot de Zaken van opgemelde Kamer,
R. GOLLENSTEDE.

(5822) De AMBTENAREN, provisioneel belast met het Departement der *Nieuwe Wees-, Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer dezer Kolonie*, zullen op Vrijdag den 14den Februarij e. k., ter voorschreve Kamer, des namiddags ten *vier* uren, door den Vendumeester M. A. KEIJSER, publiek doen verkoopen:

1°. Een *ERF* en de daarop staande *GEBOUWEN*, gelegen alhier aan de *Wagewegstraat*, bekend onder L^r. B. N°. 101; aankomende den Boedel ABRAHAM DA SILVA CURIEL.

2°. Een *ERF*, met een der daarop staande *GEBOUWEN*, gelegen aan de *Ledesmastraat*, bekend onder L^r. D. N°. 816; aankomende den Boedel JOHANNA MARGARETHA VAN GENNEP.

3°. Een *ERF* en de daarop staande *GEBOUWEN*, gelegen aan de *Kromme Elleboogstraat*, bekend onder L^r. A. N°. 94; aankomende den Boedel MARIA ERDMUTHA ROTHE, laatst wed. JOHN EVANS.

De verkoop-conditiën en bewijzen van Eigendom zullen *drie* dagen vóór den verkoopdag ter *visie* liggen ten huize van den Vendumeester voornoemd.

Paramaribo den 30 *January* 1834.

C. A. FISCO,
2de Commies.

(2212) Worden bij publieke Inschrijving te KOOP aangeboden:,

25 ▭ Balen Schoone KATOEN, van Plantaadje *Beudslust*.

De inschrijvings-billetten zullen tot den 4den Februarij e. k., ter Griffie van het Geregtshof worden aangenomen, wanneer dezelven ten overstaan van Heeren gecommitteerde Raden zullen worden geopend. — Zijnde de Katoen inmiddels ter 's Lands Waag te bezigtigen.

Paramaribo den 31 *January* 1834.

WENTHOLT,
c. s. Sequester.

(5865) A. MULLER, *Mechanicus*, zal *HEDEN AVOND*, eene VIJFDE VOORSTELLING geven, met zijne *MECHANISCHE INSTRUMENTEN*.

(5832) M^r. J. C. PALTHE WESENHAGEN, *Advocaat* en H. F. WESENHAGEN, *Procureur*, hebben zich op *HEDEN* geassocieerd.

Paramaribo den 1 *February* 1834.

(5851) GEBROEDERS REELFS, bieden *te koop* aan;

Boter, Z. M. en Zwitsersche Kazen, Aardappelen, gerookte Tongen, Saucijsjes de Bologne, Metworst, ½ tonnen Zout Vleesch, Haring, Anchovisch, Saucijsjes en Zuurkool in vaatjes, Broodsuikers, Suikergoed, Banket en Koek, gedroogde Vruchten en Zuurgoed in stoopen, Vruchten op Brandewijn, Gort, Groene en Graauwe Erwten in vaatjes en pullen, Zoete-, Raap-, Patent- en Lijn Olie, Roode-, Madera-, Rijn- en Portwijn, Jenever; Witte en Cognac Brandewijn, Likeuren en Seltserwater, enz., enz., enz.

(5853) *UIT DE HAND TE KOOP:*

Een extra fraai Engelsch PIANO, — te bevragen bij F. W. FUCHS.

Paramaribo den 31 *January* 1834.

(5835) De wed. D. STERK, geboren SANDER, met hare *drie* minderjarige Kinderen vertrekt.

MENGELINGEN.

IETS OVER DEN WAREN MOED; GESCHETS IN HET VOORBEELD VAN SOCRATES, VERGELEKEN MET DAT VAN CATO.

(*Vervolg en Slot van No.* 9.)

De mensch alzoo, die zijne grootheid beseft, vreest den dood niet, wanneer pligt hem gebiedt denzelven te ondergaan; maar even min is de ware moed gelegen in den dood roekeloos te zoeken. Neen! het leven, het grootste geschenk van den Schepper, roekeloos weg te werpen, is eene misdaad tegen den Gever van hetzelve. Wij mogen het alleen afstaan als een offer aan zware en hooge pligten, welker vervulling ons door de Voorzienigheid is opgelegd. Dat alléén is *moed*.

Wij, Christenen, vinden zeker in den verheven Insteller van onze Godsdienst een voorbeeld, in zijne leer een' steun, om in waren moed standvastig te volharden, welke de ouden, die alleen door de menschelijke rede voorgelicht werden, ten eenemale moesten ontberen; maar daarom zijn de grondslagen, waarop de ware moed gevestigd behoort te wezen, niet veranderd. Neen! wat bij den heiden deugd is, moet het ook bij den Christen wezen. Alleen kan men het den eersten vergeven, wanneer hij, als alleen door de onzekere leiding der zoo ligt faalbare menschelijke rede bestuurd, in de toepassing van het regte spoor afdwaalt. Maar de grondslagen van zedelijkheid en pligt zijn eeuwig en onveranderlijk dezelfde. Wel kunnen zij door vooroordeel, verkeerde neigingen, of eene valsche wijsbegeerte, als met een' sluijer worden bedekt, wel kan, bij een ruw en onbeschaafd volk, het besef daarvan duister zijn; maar zij bestaan echter altijd overal, bij alle volken, en zijn door den Schepper in de ziel van ieder mensch onuitwischbaar gegrift. De mensch alzoo die dezelve verloochent, welke ook zijne Godsdienst zij, welke de Hemelstreek, die hij bewoont, zondigt tegen de wet der natuur.

Dat deugd overal deugd is, blijkt ons onbetwistbaar in het voorbeeld van SOCRATES; zijne leer en zijne daden bewijzen dit evenzeer. SOCRATES, ofschoon hij zich niet geheel aan de vooroordeelen van zijn volk konde of wilde onttrekken, daar hij stervend nog gebood eenen haan aan ESCULAPIUS te offeren, had echter zoodanige heldere denkbeelden van zedekunde en van pligt, dat het soms schijnt, alsof hij reeds omstraald werd van het licht dier leere, welke, lang na hem, aan de wereld verkondigd is. En inderdaad, het besef daarvan zweefde reeds voor zijnen geest; reeds waren de grondtrekken dier leere in zijne ziel gedrukt, omdat hij mensch, omdat hij een edel mensch was. De leer des Zaligmakers toch blijkt daarom vooral van Goddelijke afkomst te zijn, omdat zij niets anders leert, dan hetgeen volkomen overeenstemt met de menschelijke natuur; omdat zij wel verre van deze te wederspreken, haar verheft en veredelt; omdat zij eindelijk tot volkomene zekerheid gebragt heeft datgene, wat reeds te voren door de verlichtste mannen *gevoeld* was,

maar door de menschelijke rede, alleen en aan zichzelve overgelaten, nooit als eene waarheid *bewezen* kon worden.

En zoo was de moed van SOCRATES verre verwijderd van die ongevoeligheid en wreedheid, bij de ouden niet ongewoon, omdat sommigen meenden de menschelijke natuur te verheffen, door haar juist datgene te ontnemen, wat een harer schoonste sieraden uitmaakt — het gevoel.

SOCRATES zocht den dood niet; maar even min ontvlood hij denzelven. Hij gevoelde zich onweerstaanbaar gedrongen, om te volharden in datgeen, wat zijn geweten hem gebood. Hetgeen hij voor waar en goed hield, dat leerde hij, dat beleed hij, in spijt van de oppermagt der tirannen, die alles deden sidderen, in spijt van de woede eener verblinde menigte. Hij zocht den dood niet, want hij verwaardigde zich, om zich tegen zijne beschuldigers te verdedigen; maar hij vreesde den dood even min, en toen hij sterven moest als een slagtoffer van zijnen pligt, toen stierf hij met de grootste bedaardheid, sprak geene enkele vervloeking — neen! geene enkele verwensching uit tegen de bewerkers van zijnen dood; maar, zijne vrienden zegende en onderwijzende, strekte hij zich, in de volkomene bewustheid, dat hij onsterfelijk was, op zijn doodleger uit.

En nu CATO. Ook hij had de strengste gevoelens ten aanzien van regt en pligt, ook hij bewijst, dat dit geene woorden zijn van willekeurige beteekenis, of ijdele klanken, maar woorden van eenen hoogeren zin, die door alle deugdzame menschen, welke godsdienst zij ook belijden, op dezelfde wijze verstaan worden. Maar niet altijd zal dit zoo zijn, ten aanzien van derzelver toepassing op bijzondere omstandigheden of daden. Zoo verschilt CATO daarin van van SOCRATES, dat, indien ik mij eens zoo moge uitdrukken, de laatste meer eene Christelijke, eene meer verlichte zedekunde bezat, dan de eerste.

CATO was de strenge begrippen der *Stoïcijnen* toegedaan. Het zij zoo, dat de wonderspreuk der *Stoïcijnen*, *boven allen hartstogt verheven te zijn*, niet zoo streng moet worden opgevat, dat men, gelijk de *Peripatetici* deden, de navolgers van ZENO beoordeelen moet, als de zoodanigen, die allen menschelijk gevoel hadden afgeschud; het zij zoo, gelijk wijlen de geleerde Professor KOOPMANS ergens beweert, dat deze wonderspreuk alleen op zoodanige gemoedsbewegingen, die onnatuurlijk en met de gezonde rede strijdig zijn, moet worden toegepast, zoodat het geheel iets anders is, *gevoelloos*, iets anders in den geest der *Stoïcijnen*, *zonder hartstogt* te zijn: dit is echter niet te ontkennen, dat die leer niet altijd zoodanig, door de volgelingen van ZENO, schijnt te zijn begrepen geweest, maar dat zij bij velen de grootste verachting voor het leven heeft ingeboezemd, zoodat deze het als den grootsten roem en den hoogsten moed beschouwden, hetzelve door zelfmoord te verkorten.

Zoo ook CATO, de deugdzame, de strenge CATO. Hij beroofde zich vrijwillig van het leven. Ik zeg, vrijwillig; want, de *Stoïcijnsche* zedeleer volgende, dat de mensch, door de heerschappij over zijn leven, zich meester maakt van zijn lot, meende hij meer moed te betoonen door het leven te ontvlugten, dat hem niets dan rampspoeden scheen te beloren, dan door die rampspoeden het hoofd te bieden.

Niets dwong hem echter tot dezen stap want minder deed hij denzelven om aan zijnen pligt getrouw te blijven, uit de overtuiging, dat hij het leven niet meer behouden kon, dan ten koste van zijne deugd, dan wel uit eene onverzettelijke trotschheid, die hem belette, met zijne vrienden de stad te verlaten, of voor CAESAR het hoofd te buigen. Het laatste zeker kon hij niet, althans niet volgens zijne begrippen van eer; maar het eerste was zijn ware pligt, het blijk van echten moed, geweest. Immers, de vrijheid van zijn Vaderland te verdedigen, was de eigenlijke drijfveer van alle zijne handelingen; deze kon hij alleen door zijnen zelfmoord bederven, nimmer nuttig zijn; hij ontnam die vrijheid niet alleen haren warmsten verdediger, maar hij beroofde ook zijne vrienden van eenen aanvoerder, die hun zoo noodzakelijk was, in de omstandigheden, waarin zij zich bevonden; hij verzekerde CAESAR alzoo van eene volkomene overwinning. Hij zou een' hoogeren moed betoond hebben, zoo hij, ten koste van eene schijnbare vernedering de vlugt, zijne vrienden niet had verlaten: want inderdaad kon die vlugt hem niet vernederen; zij was het gevolg van het verlies van den veldslag bij *Thapsus*, waar hij niet bij tegenwoordig geweest was en dien hij SCIPIO ernstig afgeraden had te leveren. Hij kon dus aan den drang der omstandigheden, die hij niet had kunnen voorkomen, toegeven, zonder zijner eere te kort te doen, en moest veeleer zijne vrienden in hunnen rampzaligen toestand blijven bijstaan, om ook hen alzoo nog eenmaal nuttig te maken voor de groote zaak, voor welke, zonder hem, ook zij verloren waren.

CATO maakte zich alzoo schuldig aan zelfmoord; dat is, hij beroofde zich van het leven, *zonder dat hoogere pligten hem daartoe dwongen*. Want wie zal met den naam van *zelfmoord* bestempelen de *vrijwillige* opoffering van het leven, om daardoor een groot zedelijk doel te bereiken; het zij dat wij, door de omstandigheden gedwongen, zelve eene daad verrigten, die onzen dood ten gevolge moet hebben, het zij dat wij anderen het vermogen geven om zoodanig eene daad te doen, door ons aan hunne magt of wraak, ofschoon wij dit kunnen, niet te onttrekken?

Echter moet men zich herinneren de heerschende denkwijze van den leeftijd van CATO. CICERO, in zijn boek over de Pligten, zegt: »CATO, aan wien de natuur eene ongeloofelijke waardigheid had gegeven, welke hij zelf door standvastigheid onafgebroken versterkte en die altijd onwrikbaar staan bleef in het genomen besluit; hij moest liever willen sterven, dan het gelaat des dwingelands aanschouwen." Hij betoogt alzoo, dat CATO tot zelfmoord verpligt was; terwijl de overigen dezen konden ontgaan, omdat zij minder streng van begrippen en zeden waren dan hij.

Ofschoon CATO niet ongevoelig was, ja een edel hart bezat, blijkbaar in alles, wat hij deed, om anderen te redden, wier behoud hem veel meer ter harte ging dan zijn eigen, zoo wel als in het afscheid aan zijnen zoon, toen hij naar zijn slaapvertrek ging; hoe zeer wij de bedaardheid, waarmede hij het boek van PLATO las en herlas, als eene voorbereiding voor den dood, toen hij zijn besluit genomen had, bewonderen, mist wij toch in hem die onveranderlijke kalmte van geest, die SOCRATES geen oogenblik verliet, die dezen boven de gewone menschen verheft, daar zij blijken geeft, niet alleen van den onveranderlijken wil, om zijnen pligt getrouw te blijven, ook zelfs ten koste van zijn leven, maar tevens van standvastigen moed, om dat besluit met waardigheid te volvoeren. CATO toch vergeet zich in deze, voor hem zoo gewigtige, omstandigheden zoo verre, dat hij eenen onschuldigen slaaf, in ziedende drift, een' slag kon toebrengen, ja dat hij zijnen zoon, die uit liefde jegens zijnen vader, hem niet had willen verlaten, toen hij dezen voor het laatst in zijn leven aanschouwde, kon overladen met grievende verwijtingen, en eene daad met den schandnaam van verraad bestempelde, die alleen uit waarachtige liefde jegens hem, en om hem te redden verrigt was. En toen zijne vrienden en slaven toeschoten, om hem te behouden, door zijne wonden te verplegen, dat openscheuren van die wonden! die woestheid! hoe zeer steekt zij af bij de beminnelijke zachtheid, bij den bedaarden moed van SOCRATES!

Nog meer. SOCRATES had den moed om zijne zaak niet te verlaten, ook toen niet, toen zij het zwaarste offer van hem vorderde, dat hij geven kon, en waaraan CATO zich niet konde onderwerpen, — eene schijnbare schande namelijk. SOCRATES toch werd geregtelijk, ten minste wat den vorm betrof, gevonnisd en veroordeeld, als een vijand van zijn Vaderland, dat hij zoo zeer beminde. Hij werd dus in het oog zijner tijdgenooten, ten minste voor het uiterlijke, geschandvlekt; ook hij had zich daarna door zelfmoord kunnen onttrekken; maar integendeel, hij verwaardigde zich nog om zich te verdedigen, ofschoon hij zeker wist, dat zulks niet baten konde; dan hij wilde zijn leven, waarvan ieder oogenblik nuttig was voor de zaak, welke hij voorstond, door het onderwijs, dat hij niet ophield te geven, zoo lang zijne stervende tong kon spreken, niet voorbarig afbreken.

INVALLENDE GEDACHTEN.

Den *goeden* wil veroorlooft men alles, en hij is den dekmantel van veel wat anders berispelijk zijn zou; maar hij moet uit een helder hoofd en een wel gezind rein hart ontspringen.

De echte welsprekendheid bestaat niet in de veelheid der woorden, maar in derzelver gewigt: niet in *schoone* maar in *ware* redenen. — Bovenal alles ter zijner tijd, en, wat wel het meeste af doet, wat men zegt of schrijft kome *uit* het hart, dan vindt het ook toegang *in* het hart van anderen.

De waarheid naar te vorschen — de schoonheid te beminnen, — het goede te willen, — het beste geoordeelde te doen, is 's menschen bestemming: jammer dat een aantal slechts aan een *vierde* gedeelte blijven hangen, drie *vierden* er bij verzuimen, en daardoor hunne *hoogere* bestemming geheel uit het oog verliezen.

Ter Drukkerij van GEZUSTERS *SERRES*.